

блемні моменти та внести корективи для покращення роботи процесів.

Отже, впровадження нових бізнес-процесів є важливим кроком для розвитку бізнесу, але потребує значної уваги та підготовки. Розуміння можливих проблем та їхнє вирішення допоможуть забезпечити успішне впровадження нових процесів та підвищення ефективності роботи компанії.

Перелік посилань:

1. Гончарова О. М. Реінжиніринг бізнес-процесів як спосіб підвищення ефективності управління. *Ефективна економіка*. 2012.
2. Белобородова М. В. Сучасні підходи до оптимізації бізнес-процесів на підприємстві. Дніпро. С. 159–160.
3. Лазоренко Т. В. Діджиталізація як основний фактор розвитку бізнесу. Київ, 2020. С. 50–51.
4. Мельник О. Г., Муқан О. В., Злотнік М. Л. Особливості моделювання бізнес-процесів підприємства та їх оптимізування в контексті здійснення міжнародної діяльності. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. Львів, 2019. С. 43–52.
5. Інноваційне Придніпров'я: гра на випередження: монографія / О.І. Амоша, Ю.С. Залознова, С.В. Іванов, В.І. Ляшенко, І.Ю. Підоричева та ін.; за заг. ред. В.І. Ляшенка (заг. ред.). НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, Дніпро, 2021. 286 с.

УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ З УРАХУВАННЯМ НОВИХ ВИКЛИКІВ

Разумова Г.В., д-р екон. наук, доцент

Падалка А.В., здобувач вищої освіти

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Сучасні реалії вимагають від нас постійної адаптації та вирішення нових проблем. Адже глобалізація, урбанізація, зміна клімату, демографічні та технологічні трансформації та інші чинники мають прямий вплив на соціально-економічні системи.

Одним із важливих викликів, що має вплив на процес управління соціально-економічними системами, є зміна клімату, що, у свою чергу, впливає на численні економічні та соціальні процеси (наприклад, виробництво продукції, рівень зайнятості та рівень життя населення). Демографічні зміни (зміна складу населення, тривалості життя та вікової структури) впливають на виробництво, споживання та розподіл ресурсів. Тому, управління соціально-економічними системами повинно враховувати ці тенденції та розробляти стратегії, які дають змогу своєчасно та адекватно реагувати на нові виклики.

Технологічні трансформації – це ще один виклик, який має прямий вплив на соціально-економічні системи. Розвиток інформаційних технологій та автоматизація виробництва може призвести до зміни способів виробництва, зменшення витрат та підвищення продуктивності. Однак, це також може призвести до зміни соціальних показників, таких як рівень зайнятості та рівень доходів населення. Тому, управління соціально-економічними системами повинно бути здатним адаптуватися до таких змін та забезпечувати сталість та ефективність функціонування системи.

Важливим елементом управління соціально-економічними системами є врахування соціальних аспектів та потреб населення. Ефективне управління повинно створювати умови для забезпечення соціального захисту, підвищення якості життя та забезпечення доступності основних послуг для всіх членів суспільства.

Отже, управління соціально-економічними системами з урахуванням нових викликів має бути адаптивним, сталим та ефективним. Важливо розуміти, що соціально-економічні системи є динамічними та інтерактивними, тому управління ними повинно бути здатним адаптуватися до змін та забезпечувати сталість та ефективність функціонування системи. Нові виклики можуть стати причиною

для розвитку нових стратегій та підходів до управління, які допоможуть забезпечити сталість та ефективність.

Для ефективного управління соціально-економічними системами з урахуванням нових викликів, важливо враховувати сучасні тенденції та статистичну інформацію. Наприклад, за даними Світового банку, у 2020 році глобальний ВВП зменшився на 4,3%, а чисельність безробітних зросла до 220 мільйонів людей. Це вказує на значний вплив пандемії COVID-19 на економічну та соціальну ситуацію в світі.

Пандемія вплинула на виробничі процеси [1]:

1. Зниження попиту з боку країн з високим рівнем доходу на виробництво товарів і сировини.

2. Ланцюги створення вартості порушено через затримки в постачанні необхідних компонентів і постачання з більш технологічно розвинених країн.

3. Інші чинники, включаючи державну політику країн (наприклад, обмеження руху товарів і людей), нездатність працівників досягти робочого місця або фінансових обмежень, які впливають на виробничий процес тощо.

З іншого боку, згідно з дослідженням Міжнародної організації праці (МОП), у 2021 році кількість працевлаштованих збільшилася на 100 мільйонів людей у порівнянні з 2020 роком, а середня глобальна заробітна плата збільшилася на 0,4%. Ці дані показують, що хоча пандемія COVID-19 мала значний вплив на ринок праці, у 2021 році відбулася певна позитивна динаміка [2].

Дослідження також вказують на те, що технологічні трансформації стали одним з найбільших викликів для соціально-економічних систем. За даними Національного статистичного інституту США, у 2020 році понад 70% американських робітників виконували свої обов'язки з використанням комп'ютера або інших електронних пристро-

їв, що свідчить про все більше автоматизації виробництва та зростаючу роль технологій у виробництві.

Одним з головних викликів для соціально-економічних систем є також зміна клімату. За даними Міжурядової панель змни клімату (IPCC), середня температура на Землі зросла на 1,1°C у порівнянні з попереднім століттям, що може призвести до серйозних наслідків, таких як зміна погодних умов, підвищення рівня моря тощо.

У зв'язку з цим, важливо включати кліматичний фактор у стратегії управління соціально-економічними системами. Наприклад, відповідно до цілей Європейського зеленого курсу, Європейський Союз планує скоротити викиди вуглецю на 55% до 2030 року та досягти повної відмови від використання вуглеводнів до 2050 року. Ці цілі вимагають значних зусиль у галузях енергетики, транспорту, будівництва та інших галузях економіки.

Крім того, важливим викликом є забезпечення сталого розвитку. Згідно з дослідженням ООН, близько 17% населення світу живе в умовах екстремальної бідності, а це призводить до нерівності та соціальних конфліктів. Досягнення сталого розвитку вимагає забезпечення економічного зростання, створення робочих місць та соціальної захищеності, а також збереження природних ресурсів та екосистем.

Одним з важливих інструментів управління розвитком соціально-економічних систем є використання цифрових технологій, таких як, аналіз даних, блокчейн та інші. Ці технології оптимізують та підвищують ефективність прийнятих рішень.

Крім того, важливо враховувати глобальні тренди та зміни у світі, такі як демографічні зміни, зростання населення, технологічні інновації та зміна геополітичної ситуації. Наприклад, до 2050 року очікується збільшення населення світу до 9,7 мільярдів, що може стати важливим фактором для розвитку економіки та соціальної сфери [5].

Управління соціально-економічними системами також повинно враховувати потреби та інтереси різних груп населення, зокрема молоді, жінок, людей з інвалідністю та інших вразливих груп. Важливо забезпечити доступ до освіти, охорони здоров'я, житла та інших соціальних послуг для всіх громадян.

Сучасна ситуація в світі негативно вплинула на стан розвитку соціально-економічних систем. Проте, незважаючи на численні загрози та виклики, соціально-економічні системи мають сили та можливості їх подолати та покращити економічне становище.

Перелік посилань:

1. Разумова Г.В., Бут К. А., Буцанова К. Г. Оцінка впливу пандемії на економіку країн світу. *Бізнес Інформ*. 2022. № 1. С. 28-32. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-1-28-32>.

2. The global health observatory. World Health Organization. URL: <https://www.who.int/>

3. Population division. United Nations. URL: <https://population.un.org/wpp/>

4. Іванов С.В. Соціально-економічні наслідки коронавірусної кризи: монографія. Дніпро, Журфонд, 2022. 284 с.